

მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ჩამოყალიბებისა და ფორმირების პროცესი საქართველოში

გიორგი შენგელია
სტუ-ს დოქტორანტი

რეზიუმე

სტატიაში განხილულია სწორი და მიზანმიმართული მაკროეკონომიკური პოლიტიკის გატარების მნიშვნელოვანი როლი ქვეყნის სწრაფი და ჯანსაღი ეკონომიკური ზრდისათვის. მაკროეკონომიკური პოლიტიკა არის მაკროეკონომიკური მიზნების მიღწევის ტაქტიკური და სტრატეგიული გზების ერთობლიობა და ამ მიმართულებით გადანაცვეტილებების სინქრონულად მიღების სისტემა. თავისუფალი ბაზრის პირობებში სახელმწიფო შეზღუდულია სამოქმედო ინსტრუმენტების არჩევაში და მხოლოდ რამდენიმე მათგანს ფლობს, რომელთა ოპტიმალური გამოყენების შემთხვევაში მიიღწევა ქვეყნის მაკროეკონომიკური რეგულირება.

სტატიაში ყურადღება გამახვილებულია იმაზე, რომ ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდისათვის აუცილებელია სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემოს მიღწევა, რაც გულისხმობს პირველ რიგში ფისკალურ დისციპლინას, ფასების სტაბილურობას და უმუშევრობის დაბალ დონეს, მონეტარული პოლიტიკის დამოუკიდებლობას, ფინანსური სექტორის სტაბილურობის შენარჩუნებას, რაც ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდისთვის აუცილებელი ფაქტორებია. შესაბამისად, იმ უმნიშვნელოვანესი ამოცანებიდან, რომელიც ჩვენს ქვეყანას აქვს გადასაწყვეტი, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია ეკონომიკის სტაბილურობის მიღწევა, რომლის მთავარ საფუძველს, ჩვენი აზრით, წარმოადგენს ფისკალური ანუ საბიუჯეტო-საგადასახადო პოლიტიკა.

საკვანძო სიტყვები: ეკონომიკური ზრდა; ფისკალური დისციპლინა; მონეტარული პოლიტიკა;

FORMATION OF MACROECONOMIC POLICY IN GEORGIA

Giorgi Shengelia
PhD student at GTU

SUMMARY

Implementation of effective and target-oriented macroeconomic policy, which is essential for the economic growth of the country is overviewed in the article. Macroeconomic policy is a complex of tactical and strategic ways for achieving macroeconomic targets and a system for making decisions synchronously at this direction. In a free market environment, a state has limitations for using tools for actions and only holds some of them, in case of optimal use of these tools a

country's macroeconomic regulation will be achieved.

In the article a special emphasis is given to the significance of achieving stable macroeconomic environment for economic growth of our country, which implies a fiscal discipline, a stability of the prices, and low rate of unemployment, an independence of monetary policy, keeping stability of financial sector, that are essential factors for long-term economic growth of the country. Therefore out of those important tasks, that our country has to solve, one of the most significant factor is achieving economic stability, which according to our opinion is based on fiscal, or in other words on budgetary and tax policy.

Keywords: economic growth; Fiscal discipline; Monetary policy;

შესავალი

მაკროეკონომიკური პოლიტიკა არის მაკროეკონომიკური მიზნების მიღწევის ტაქტიკური და სტრატეგიული გზების ერთობლიობა და ამ მიმართულებით გადანაცვეტილებების სინქრონულად მიღების სისტემა. თავისუფალი ბაზრის პირობებში სახელმწიფო შეზღუდულია სამოქმედო ინსტრუმენტების არჩევაში და მხოლოდ რამდენიმე მათგანს ფლობს, რომელთა ოპტიმალური გამოყენების შემთხვევაში მიიღწევა ქვეყნის მაკროეკონომიკური რეგულირება.

ბაზარი არ არის თვითრეგულირებადი სისტემა, შესაბამისად, ის ყოველთვის ვერ უზრუნველყოფს ეკონომიკის განუხრელ და სტაბილურ ზრდას, ამდენად ადრე თუ გვიან დადგება ჩარევის აუცილებლობა და ეს ჩარევა სწორედ სახელმწიფოს მიერ უნდა განხორციელდეს, რომელსაც გააჩნია შეზღუდული, მაგრამ ეფექტიანი ბერკეტები ეკონომიკაში არსებული რყევების დასარეგულირებლად და დასაბალანსებლად.

მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ფორმირება, ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობის შესწავლის გარეშე წარმოდგენილია. ასევე დიდი მნიშვნელობა ენიჭება, ეკონომიკური მიზნების შესაძლო მიღწევის შემთხვევაში, მოსალოდნელი მდგომარეობის პროგნოზს.

მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ძირითადი შემადგენელი ნაწილია საბიუჯეტო-საგადასახადო პოლიტიკა. ეს ქვეყნის პოლიტიკა სახელმწიფო ხარჯებისა და სახელმწიფო შემოსავლების სფეროში, რომელიც მიმართულია დასაქმების მაღალი დონის, ეკონომიკის სტაბილურობისა და ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის უზრუნველსაყოფად.

ძირითადი ნაწილი

XX საუკუნის მიწურულს საქართველომ კიდევ ერთხელ შეძლო იმ საუკუნეში დამოუკიდებლობის მიღება და, შესაბამისად, გადანაცვლებების დამოუკიდებლად მიღების საშუალებაც მიეცა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ქვეყნის წინაშე დადგა აუცილებლობა როგორც პოლიტიკური, ასევე ეკონომიკური პროცესების წარმართვისა და სახელმწიფოებრიობის აღდგენის პროცესის დაწყებისა.

ქვეყნისთვის სასიცოცხლო და პრინციპული გახდა ორი მიზნის მიღწევა და დასახული ამოცანების გადაჭრა:

- 1) დამოუკიდებელი სახელმწიფოს აღდგენა;
- 2) საბაზრო ეკონომიკის პრინციპების დამკვიდრება და განხორციელება.

1990 წელს საქართველოს ხელისუფლებამ ოფიციალურად გამოაცხადა, რომ იწყებოდა ეკონომიკური რეფორმები, მაგრამ როგორც ჩანს ხელისუფლებაში მისული ძალა არ აღმოჩნდა მზად რადიკალური რეფორმების ჩასატარებლად და ძველი სისტემით მართვაც უფრო მარტივი ჩანდა, ვიდრე ახლებურად რეგულირება, რის გამოც ეკონომიკური რეფორმები პრაქტიკულად არ განხორციელებულა. ეს ეტაპი ცნობილია, როგორც უძრაობის ტოლფასი მოძრაობის ეტაპი, ხოლო მას შემდეგ რაც 1991 წელს ქვეყანა სამოქალაქო ომმა მოიცვა, ხელისუფლებას ეკონომიკის რეგულირებაზე საფიქრალად არ ეცალა.

მოგვიანებით, ქართველმა რეფორმატორებმა გადანაცვლეს „შოკური თერაპიის“ პრინციპის გამოყენება, რაც გულისხმობდა ფინანსურ სტაბილიზაციას, ფასების ლიბერალიზაციას, ბიუჯეტის დეფიციტის შემცირებას, მკაცრი საკრედიტო პოლიტიკის გატარებას, ზომიერი საგადასახადო სისტემის დანერგვას და სახელმწიფო ხარჯების შემცირებას, თუმცა მათ ვერ გაითვალისწინეს რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტორი: იმ ეტაპისათვის ქვეყნის ხელისუფლებას არ ჰქონდა არც ერთი რეალური მაკროეკონომიკური ინსტრუმენტი, არ გააჩნდა ფულად-საკრედიტო სისტემა და არ ჰქონდა საგადასახადო-საბიუჯეტო პოლიტიკის გატარების რეალური ბერკეტები. შესაბამისად, საქართველოს ხელისუფლება მოუშვადებელი აღმოჩნდა „შოკური თერაპიის“ განსახორციელებლად.

„შოკური თერაპიის“ გამოყენების საუკეთესო მაგალითია პოლონეთში განხორციელებული ეკონომიკური რეფორმები, რომელიც „ბალცეროვიჩის გეგმის“ სახელითაა ცნობილი. ამ გეგმის თანახმად, პოლონეთში გატარდა უმკაცრესი ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკა, რაც ფასების ლიბერალიზაციაში, საბიუჯეტო დოტაციებისა და სუბსიდიებზე უარის თქმის მეშვეობით ბიუჯეტის დეფიციტის მნიშვნელოვნად შემცირებაში, მოსახლეობის შემოსავლებისა და მიმოქცევაში არსებული ფულის რაოდენობის შეზღუდვაში გამოიხატებოდა.

საქართველოს „შოკური თერაპიის“ ალტერნა-

ტივა, ჩვენი აზრით, არ გააჩნდა, თუმცა რთულია ჩვენს ქვეყანაში განხორციელებულ ცვლილებებს კლასიკური გაგებით ვუწოდოთ „შოკური თერაპია“. შეიძლება ითქვას, რომ პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის ყველაზე ეფექტიანი და სწრაფი გზა, „შოკური თერაპია“, პრაქტიკულად ჩვენს ქვეყანაში ვერ განხორციელდა. ეკონომიკური რეფორმის პოპულისტური ეტაპი, „შოკური თერაპიის“ არასრულფასოვანი რუსული მოდელის კიდევ უფრო არასრულფასოვანი ქართული კალკის გარდაუვალი კრახით დასრულდა, რამაც საქართველოს ეკონომიკის შემდგომი კრიზისული მოვლენები დააჩქარა.

დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში ყველაზე რთული 1992-1994 წლები აღმოჩნდა. ქვეყანა გააზრებული მაკროეკონომიკური პოლიტიკის გარეშე ცხოვრობდა, რაც, რა თქმა უნდა, მაკროეკონომიკურ ინდიკატორებშიც აისახა.

1994 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის საერთო მოცულობამ 1990 წლის დონის მიმართ 27,5% შეადგინა, მრეწველობის პროდუქციამ შესაბამისად 12,9%, სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გამოშვება 48%-მდე დაეცა. 1993-1994 წლებში ინვესტიციების მოცულობა 1990 წლის ანალოგიური მაჩვენებლის მხოლოდ 3%-ს შეადგენს. 1990 წელს ქვეყანაში დასაქმებამ თითქმის 100%-ს მიაღწია, ძალიან მცირე იყო უმუშევრობის დონე, თუმცა უკვე 1992 წელს უმუშევრობის დონე 32-ჯერ გაიზარდა, ხოლო 1993 წელს არსებულმა მდგომარეობამ კიდევ 60%-ით მოიმატა და საერთო ჯამში მივიღეთ 180 ათასი უმუშევარი ადამიანი. თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ იმ წლებში შრომის ანაზღაურება მიზეზური იყო და მოსახლეობა ძირითადად დანაზოგებით ცხოვრობდა, ცხადია, რეალური უმუშევრობის ციფრები გაცილებით მეტი იყო, უკიდურესი იყო ფარული უმუშევრობის მოცულობა.

პრობლემები გაჩნდა ბიუჯეტშიც, თუ კონსოლიდირებული ბიუჯეტის შემოსავლებმა 1990 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის სრული მოცულობის 34%-მდე შეადგინა, 1993 წელს მხოლოდ 6,4% იყო, რაც პრაქტიკულად ადასტურებს იმას, რომ ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილი არ არსებობდა. ანალოგიური სიტუაცია ფიქსირდებოდა ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილში. თუ 1990 წელს კონსოლიდირებული ბიუჯეტის ხარჯებმა, მშპ-ს 32% შეადგინა, 1993 წელს ანალოგიური მაჩვენებელი 4,8%-ს შეადგენდა. ეს მონაცემები ადასტურებს, რომ 1993 წელს ქვეყანაში საფინანსო-საბიუჯეტო პოლიტიკა პრაქტიკულად არ არსებობდა.

წარმოების დაცემას თან ახლდა ლიბერალური ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა, რის შედეგადაც მივიღეთ მწვავე ხასიათის ინფლაციური პროცესები. სამომხმარებლო საქონელზე ფასები და ტარიფები 1992 წელს გაიზარდა 25-ჯერ, 1993 წელს კიდევ 2-ჯერ, მომდევნო წელს უფრო მეტად. ბიუჯეტის დეფიციტმა მთლიანი შიდა პროდუქტის მიმართ 1992 წელს შეადგინა 28%, ხოლო 1993 წელს კი - 49%.

ამ პერიოდში შექმნილი უმწვავესი ეკონომიკური

კრიზისის გამომწვევი მიზეზები მოკლედ შეიძლება შემდეგნაირად ფორმულირდეს:

- საბაზრო ურთიერთობებზე გადასვლის პროცესის გაჭიანურება;
- ტრადიციული ეკონომიკური კავშირების მოშლის შემდეგ საპირისპირო ეკონომიკური პოლიტიკის შეუმუშავებლობა;
- საზოგადოების ფსიქოლოგიური მოუმზადებლობა საბაზრო ურთიერთობებისათვის;
- სახელმწიფოს პასიურობა ეკონომიკის რეგულირებასა და მართვაში.
- ეკონომიკური გარდაქმნებისათვის საჭირო შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზის არქონა;
- აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების დაბალი პროფესიონალიზმი და რიგ ეკონომიკურ საკითხებში არაკომპეტენტურობა;
- „თოფიანი კაცის“ პრიორიტეტულობა პოლიტიკასა და ეკონომიკაში;
- არასწორი და დაუსაბუთებელი ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის გატარება;
- საგადასახადო და საბიუჯეტო პოლიტიკის შეუმუშავებლობა;
- ეროვნული მეცნიერული და ტექნიკური პოტენციალის სრული იგნორირება;
- საფინანსო-სამეურნეო კონტროლის, აღრიცხვისა და სტატისტიკური ანგარიშების მოშლა და ა.შ.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, გარდამავალი პერიოდის საწყის ეტაპზე ეკონომიკური კრიზისის გამწვავების ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი იყო სახელისუფლებო სტრუქტურების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების სოციალურ-ეკონომიკური შედეგების წინასწარი განჭვრეტისა და პროგნოზის არქონა, განსაკუთრებით კი ქართველ მეცნიერ ეკონომისტებისა და სპეციალისტების წინადადებებისა და რეკომენდაციების გაუთვალისწინებლობა.

მხოლოდ 1994 წლის მეორე ნახევარში იქნა შემუშავებული „საქართველოს რესპუბლიკაში მაკროეკონომიკური სტაბილიზაციისა და სისტემური ცვლილებების ანტიკრიზისული პროგრამა“. აქ უკვე იქნა საერთაშორისო ეკონომიკური ორგანიზაციების რეკომენდაციები გათვალისწინებული და განისაზღვრა მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები. აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილი იყო ფასები ელ.ენერგიაზე, გაზზე, პურსა და შიდა საქალაქო ტრანსპორტზე. განხორციელდა შრომის ანაზღაურების სისტემის რეორგანიზაცია, საწარმოებს გაუუქმდათ ყველა სახეობის სუბსიდია და ტრანსფერტი, შეჩერდა ოვერდრაფტის წესით კრედიტების ავტომატური გაცემა და ა.შ.

ყოველივე ამის შემდეგად საფუძველი ჩაეყარა ეკონომიკის მართვის თანდათანობით მოწესრიგების პროცესს. შეიქმნა შედარებით სრულყოფილი საკანონმდებლო ბაზა. რეგულირებას დაექვემდებარა ინფლაციური პროცესები, შემოღებულ იქნა ქართული ვალუტა და საბოლოოდ დაიწყო საფინანსო

სისტემის სტაბილიზაციის პროცესი.

1995 წელს საქართველოს საფინანსო-საკრედიტო სისტემაში უმნიშვნელოვანესი ნაბიჯი გადაიდგა.

2-წლიანი პაუზის შემდეგ პარლამენტმა დაამტკიცა ბიუჯეტი, რომლის უმნიშვნელოვანესი ღირსება ის იყო, რომ შემოსავლებისა და გასავლების დაბალანების მიზნით უარი ეთქვა ემისიური კრედიტების გამოყენებას და საერთოდ საკრედიტო ემისიას.

ყოველივე ზემოთ თქმულიდან გამომდინარე, გარკვეულმა ეკონომიკურმა ზრდამ არ დააყოვნა და უკვე 1995 წელს, წინა წელთან შედარებით მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობა 2.6%-ით გაიზარდა, მომდევნო წლებში კი აღნიშნული მაჩვენებლის ზრდამ შესაბამისად 11.2% და 10.6% შეადგინა.

1998 წლიდან ზრდის ტემპი შენელდა, რაც ქვეყანაში წარმოქმნილმა ფორსმაჟორულმა მოვლენებმა განაპირობა. კვლავ საომარი მოქმედებები გალის რაიონში და ლტოლვილთა რაოდენობის გაზრდა, ასევე რუსეთის საფინანსო კრიზისი, რამაც სერიოზული სირთულეები შეუქმნა ჩვენი ქვეყნის სოფლის მეურნეობას და ჰიდროენერგეტიკას. ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტი 1996-1997 წლების მატების მსგავსად არ მომატებულა, თუმცა მატების ტენდენცია გაგრძელდა. 1998 წელს 2.9% შეადგინა, 1999 წელს წინა წელთან შედარებით 3%, 2000 წელს 2% და 2001 წელს 4.5%.

შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საქართველოს მიერ დამოუკიდებლობის აღდგენასა და ეკონომიკური რეფორმების განხორციელებას ორი ეტაპი მოჰყვა: რეფორმები, რომელთაც ახალი ეკონომიკური სისტემის საფუძვლები შექმნეს, 1990-იანი წლების პირველი ნახევრის კრიზისის შემდგომ განხორციელდა. ეს იყო ეკონომიკური რეფორმების განხორციელების პირველი ეტაპი. რეფორმების მეორე ტალღა „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ 2004 წელს დაიწყო, რომელიც მიმართული იყო ბაზრის ლიბერალიზაციისაკენ, რაც ძირითადად გადასახადების, ლიცენზიებისა და ნებართვების რაოდენობის შემცირებით გამოიხატა.

მაკროეკონომიკური და ინსტიტუციური რეფორმების პარალელურად, მთავრობის ძალისხმევა მიმართული იყო ეკონომიკაში სახელმწიფო ჩარევისა და კორუფციის რადიკალური შემცირებისაკენ, რაც აუცილებლად გააუმჯობესებდა საინვესტიციო გარემოს. 2004-2007 წლებში მთლიანი შიდა პროდუქტის საშუალო წლიური მაჩვენებლის ზრდამ 9.3% შეადგინა, ხოლო 2007 წელს დაფიქსირდა ყველაზე მაღალი ორნიშნულიანი ზრდა 12.6% ოდენობით.

„ვარდების რევოლუციის“ შემდგომ წლებში ეკონომიკური ზრდის ერთ-ერთ მთავარ ფაქტორს წარმოადგენდა სახელმწიფოს მიერ განხორციელებული ინვესტიციები, ასევე ქვეყანაში საინვესტიციო ნაკდების მკვეთრი ზრდა შეინიშნებოდა, რასაც განაპირობებდა წინა წლებთან შედარებით ფისკალური სტაბილურობა, ლიბერალური ეკონომიკური კურსი და ქვეყნის ხელისუფლების მიერ განხორციელებული მასობრივი პიარკამპანიები. მოდით ვნა-

ხოთ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების პროპორცია ერთ სულ მოსახლეზე.

2002 წელი - 37 აშშ დოლარი

2004 წელი - 104 აშშ დოლარი

2006 წელი - 240 აშშ დოლარი

2007 წელი - 360 აშშ დოლარი

გარდა ამისა, მოხდა „ვარდების რევოლუციამდე“ მიღებული უკანონო შემოსავლების ლეგალურ ჩარჩოში მოქცევა. ამ ფულის დიდი ნაწილი ინვესტირებული იქნა ფინანსურ და სამშენებლო სფეროებში და ტელეკომუნიკაციებში, რამაც პოზიტიური ზეგავლენა მოახდინა მშპ-ს ზრდაზე. ინვესტიციების დიდი ნაწილი მიმართული იყო ინფრასტრუქტურულ პროექტებზე, თუმცა სამუშაო ძალის წილი ეკონომიკის განვითარებაში უარყოფითი იყო და კლების ტენდენციით ხასიათდებოდა. რა თქმა უნდა, იყო მოლოდინი, რომ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები ხელს შეუწყობდა ტექნოლოგიების დაწერვას და ახალი ცოდნის მიღებას, რაც ექსპორტის ზრდასა და ასევე ახალი სამუშაო ადგილების შექმნის წინაპირობაა, თუმცა ეს იმ მასშტაბებით არ განხორციელდა, რომ ხელი შეეწყოს გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდისთვის. ოფიციალური მონაცემებით უმუშევრობის ყველაზე მაღალმა დონემ 2009 წელს მიაღწია (16.9%) თუმცა მომდევნო წლებში ამ მაჩვენებელმა იკლო და 2012 წელს 15%-ის ნიშნულზე დაფიქსირდა.

დღესდღეობით სამუშაო ძალის დაახლოებით ორი მესამედი თვითდასაქმებულია. ყველაზე მეტი თვითდასაქმებული სოფლის მეურნეობაშია, რაც გასული წლების განმავლობაში სახელმწიფოს მიერ ამ დარგის იგნორირებამ განაპირობა. საბოლოოდ ქვეყანაში უმუშევრებისა და თვითდასაქმებულების საერთო რაოდენობა, შრომისუნარიანი მოსახლეობის დაახლოებით 70%-ია.

გასული 15 წლის ეკონომიკური პოლიტიკა წარმატებული იყო ინვესტიციების მოზიდვისა და მოკლევადიანი ეკონომიკური ზრდის თვალსაზრისით, თუმცა მაინც არ შეიქმნა საფუძველი საქართველოს ეკონომიკის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისა და გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდისთვის.

ეკონომიკური ზრდის შედეგები დადებითად არ აისახა საქართველოს მოსახლეობის დიდ ნაწილზე და მნიშვნელოვანი გავლენაც არ მოუხდენია უმუშევრობისა და სიღარიბის მაჩვენებლის შემცირებაზე.

ამავდროულად ამ წლების განმავლობაში საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტი ყოველწლიურად იზრდება, შესაბამისად ცალკე აღებული მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკა ეკონომიკური განვითარების შეფასებისთვის ნაკლებად გამოგვადგება.

დასკვნა

სწორი და მიზანმიმართული მაკროეკონომიკური პოლიტიკის გატარება სწრაფი და ჯანსაღი ეკონომიკური ზრდის აუცილებელი წინაპირობაა. ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდისათვის აუცილებელია

სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემოს მიღწევა, რაც გულისხმობს პირველ რიგში ფისკალურ დისციპლინას, ფასების სტაბილურობას და უმუშევრობის დაბალ დონეს, მონეტარული პოლიტიკის დამოუკიდებლობას, ფინანსური სექტორის სტაბილურობის შენარჩუნებას, რაც ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდისთვის აუცილებელი ფაქტორებია. შესაბამისად, იმ უმნიშვნელოვანესი ამოცანებიდან, რომელიც ჩვენს ქვეყანას აქვს გადასაწყვეტი, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია ეკონომიკის სტაბილურობის მიღწევა, რომლის მთავარ საფუძველს, ჩვენი აზრით, წარმოადგენს ფისკალური ანუ საბიუჯეტო-საგადასახადო პოლიტიკა.

ფისკალური პოლიტიკის მნიშვნელობასა და როლს ეკონომიკის რეგულირების სიტუმაში განსაზღვრავს ის, რომ იგი გამოიყენება არა მარტო სახელმწიფოს არსებობის ფინანსური უზრუნველყოფის ან და ეკონომიკური განვითარების სტაბილიზაციის კუთხით, არამედ შემოსავლებისა და რესურსების გასანაწილებლად. ასეთ პოლიტიკას ეკონომიკურთან ერთად გააჩნია წმინდა სოციალური დატვირთვა. საბიუჯეტო-საგადასახადო პოლიტიკა არის ის უმთავრესი და უმნიშვნელოვანესი მექანიზმი, რომლითაც სახელმწიფო როგორც გადასახადებით ისე სახელმწიფო ხარჯებით უშუალოდ მონაწილეობს მოქალაქეთა შემოსავლების ფორმირების პროცესში.

საბიუჯეტო-საგადასახადო პოლიტიკა სახელმწიფოს აძლევს საშუალებას ერთის მხრივ საგადასახადო განაკვეთებითა და შეღავათებით და მეორეს მხრივ სახელმწიფო ხარჯების რეგულირებით აქტიური ზემოქმედება მოახდინოს მოსახლეობის სამომხმარებლო მოთხოვნის მოცულობასა და სტრუქტურაზე, სახელმწიფოსა და მწარმეთა საინვესტიციო პოტენციალზე, ეკონომიკის განვითარების ციკლურობასა და სტაბილური ეკონომიკური გარემოს შექმნაზე, შესაბამისად საქართველოს ეკონომიკური განვითარების რეგულირებაში ფისკალური პოლიტიკა გადამწყვეტ როლს თამაშობს და მის ეფექტიანობაზე დიდწილად არის დამოკიდებული ქვეყნის განვითარება და კეთილდღეობა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ანანიაშვილი ი., აჩელაშვილი კ., მესხია ი., პაპავა ვ., აშ „მაკროეკონომიკური რეგულირების მეთოდები და მოდელები“. „მეცნიერება“, თბ., 2003.
2. გაბრიჭიძე ა., „საქართველოს ფისკალური სისტემა და მისი სრულყოფის მიმართულებანი“. ჟურნალი „საქართველოს ეკონომიკა“, №12, თბ., 2005.
3. ჭითანავა ნ., „გარდამავალი პერიოდის სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები“. გამომცემლობა „ეს პსკი“, თბ., 1999.
4. www.napr.gov.ge უკანასკნელად გადამოწმდა 15.01.2022წ.
5. www.ei-lat.ge უკანასკნელად გადამოწმდა 15.01.2022 წ.